

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

pentru ratificarea Acordului de împrumut (Proiect privind controlul integrat al poluării cu nutrienți) între România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare și a Acordului de asistență financiară nerambursabilă acordată din Fondul Global de Mediu (Proiect privind controlul integrat al poluării cu nutrienți) între România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnate la București la 28 decembrie 2007.

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației

România a încheiat negocierile pe capitolul de mediu al aquis-ului comunitar în noiembrie 2004, cu acorduri detaliate pe perioade de timp pentru adoptarea și implementarea reglementărilor în perioada pre-aderare sau în perioade de timp suplimentare pentru domeniile dificile și costisitoare, în perioada post-aderare. Costurile alinierii la aquis-ul de mediu au fost estimate la o valoare de 17 miliarde euro pentru o perioadă de 11 ani, fiind cele mai ridicate costuri pentru o țară aderată la Uniunea Europeană. Se așteaptă ca ajutoarele financiare nerambursabile ale Uniunii Europene să acopere circa 25% din costuri, restul trebuind să fie acoperit din fonduri bugetare și private. Eforturile cele mai semnificative sunt necesare în sectorul apei, unde nevoile de investiții anuale, ce depășesc fondurile Uniunii Europene previzionate, sunt între 600-800 milioane Euro/an.

Este nevoie ca România să întreprindă acțiuni urgente cu privire la gospodărirea apei, inclusiv rezolvarea problemei legate de poluarea cu nitrați din surse agricole prin implementarea Directivei Nitrați a UE (Directiva Consiliului 91/676/CEE), printr-un program comun cu alte investiții de mediu, în special alimentări cu apă, canalizări și managementul deșeurilor.

Printr-un proiect pilot finanțat din asistență financiară nerambursabilă acordată de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare din fondurile Facilității Globale de Mediu, implementat cu succes în perioada 2002-2005 de către Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile într-un număr de 7 comune din județul Călărași, au fost identificate și testate soluții și măsuri pentru protejarea resurselor de apă împotriva poluării cu nutrienți care pot fi aplicate în celelalte zonele vulnerabile la poluarea cu nitrați, conform unui ordin comun semnat de ministrul mediului și gospodăririi apelor și ministrul agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale, pentru aprobarea listei localităților pe județe unde există surse de nitrați din activități agricole și a listei localităților din bazinele/spațiile hidrografice unde există surse de nitrați din activități agricole (zone vulnerabile și potențial vulnerabile).

În vederea sprijinirii investițiilor și asistentei tehnice necesare pentru implementarea Directivei Nitrați a UE, domeniu pentru care UE nu a alocat fonduri financiare nerambursabile dar pentru care se impune dezvoltarea cadrului necesar pentru absorbția de fonduri UE, Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile a identificat proiectul „Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți”, pentru care a solicitat finanțare.

Achizițiile în cadrul Acordului de împrumut și a celui de asistență financiară nerambursabilă încheiate cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare se efectuează în conformitate cu procedura finanțatorului extern, specificată în cadrul celor două documente.

2. Schimbări preconizate

Proiectul va sprijini un set de investiții într-un număr de 91 comune situate în 10 spații hidrografice, în zone vulnerabile la poluarea cu nitrați (ZVN), așa cum sunt acestea definite potrivit Directivei Nitrați a UE. Protecția resurselor de apă împotriva poluării cu nutrienți va fi realizată la nivelul comunelor prin implementarea unor sisteme îmbunătățite pentru colectarea și managementul gunoiului de grajd provenit de la animale și a gunoiului menajer, lucrări de reabilitare a pășunilor și plantarea de perdele vegetative pentru protecția cursurilor de apă, reabilitarea sau extinderea sistemelor de canalizare și tratare a apelor uzate în locații în care poluarea este iminentă, promovarea aplicării Codului de bune practici agricole. În 11 dintre aceste comune vor fi create centre de demonstrare și instruire pentru a servi ca bază pentru replicarea proiectului în celelalte ZVN. De asemenea, în vederea facilitării atragerii de fonduri UE pentru investiții, vor fi elaborate studii de fezabilitate pentru alimentări cu apă, canalizare și tratare ape menajere uzate. În paralel cu aceste investiții de mediu, va fi întărită capacitatea Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile, Administrației Naționale „Apele Române” (ANAR) și a altor instituții la nivel național, regional sau județean implicate în implementarea Directivei Nitrați, pentru monitorizarea calității apei, urmărirea implementării planurilor de acțiune pentru protecția resurselor de apă împotriva poluării cu nutrienți și elaborarea rapoartelor către UE. Ca parte a întăririi capacității ANAR de a răspunde responsabilităților crescute de monitorizare, proiectul va asigura asistență tehnică, facilități de instruire și mijloace de monitorizare constând în auto-laboratoare, echipamente de prelevare și analiză și puțuri de monitorizare.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Activitățile și investițiile propuse vor reduce în mod semnificativ cantitățile de nutrienți deversate în apele de suprafață și subterane, conducând în acest fel la îmbunătățirea calității apei, limitarea fenomenului de eutrofizare și reducerea cazurilor de intoxicații acute cu nitriți. Facilitățile furnizate pentru colectarea și managementul gunoiului vor avea ca efect imediat îmbunătățirea condițiilor de igienă, atât la nivelul localităților rurale cât și în gospodăriile populației. Prelucrarea prin compostare aerobă a deșeurilor organice și utilizarea ca fertilizant organic, va conduce la reducerea cantităților de gaze eliberate în atmosferă și a cantităților de deșeuri organice care se transportă la depozitele permanente de gunoi. Elaborarea studiilor de

fezabilitate va facilita accesul unui număr însemnat de localități rurale la fonduri de investiții UE pentru realizarea de alimentări cu apă, canalizare și tratarea apelor menajere uzate. Realizarea unei instalații pilot pentru producerea biogazului prin fermentația anaerobă a gunoiului de grajd și menajer, adaptată condițiilor de climă ale României, va permite demonstrarea beneficiilor care se obțin prin utilizarea surselor de energie alternativă și preluarea acestei soluții de către cei interesați.

Campania de informare publică privind activitățile și beneficiile proiectului va sprijini replicarea activităților proiectului în circa 160 localități desemnate ca ZVN, care nu sunt cuprinse în prezentul proiect.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Prin implementarea activităților prevăzute se vor crea condiții pentru dezvoltarea inițiativei private în gestiunea deșeurilor și utilizarea surselor de energie alternative (biogaz) la nivelul comunităților rurale și al fermelor agricole mici.

3. Impact social

Lucrările realizate și activitățile de instruire și informare publică vor avea ca rezultat îmbunătățirea condițiilor de viață în localitățile rurale datorită creșterii gradului de igienă atât în localități cât și în gospodăriile populației. Reducerea cantităților de nutrienți, în special azot și fosfor, deversate în corpurile de apă utilizate ca sursă de apă potabilă va conduce la reducerea cazurilor de intoxicații acute cu nitriți și a bolilor diareice contribuind astfel la îmbunătățirea permanentă a stării de sănătate a populației. Perdelele forestiere de protecție a corpurilor de apă vor aduce beneficii prin îmbunătățirea condițiilor de microclimat, refacerea biodiversității și sechestrarea carbonului. De asemenea activitățile implementate prin proiect vor genera un număr important de locuri de muncă, care se vor păstra și după terminarea proiectului.

4. Impact asupra mediului

Prin efectuarea acestor lucrări se evită deteriorarea mediului înconjurător. Studii de impact asupra mediului se vor întocmi pentru toate subproiectele și ele vor include o serie de recomandări cu privire la selectarea metodelor de construcție și a normelor de utilizare care să nu afecteze mediul înconjurător. Planul de Management al Mediului și Ghidul de Mediu al proiectului au fost supuse dezbaterii publice în perioada de pregătire a proiectului și au fost aprobate în forma prezentată.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Se estimează că proiectul se va finaliza la sfârșitul anului 2013.

Costul total al proiectului se cifrează la aproximativ 56,03 milioane euro și 5,5 milioane dolari SUA echivalent, sursele de finanțare a acestuia fiind:

- de la bugetul de stat, în limita echivalentului în lei al sumei de 50 milioane euro, prin prevederea sumelor necesare cu prioritate în bugetul anual al Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile pe toată durata implementării proiectului;
- asistența financiară nerambursabilă în valoare de 5,5 milioane dolari SUA echivalent;
- bugetele locale ale comunelor beneficiare ale proiectului, în limita echivalentului în lei al sumei de 3,63 milioane euro;
- din sume repartizate prin hotărâre a Consiliului Județean către bugetele locale ale comunelor aflate în aria de implementare a proiectului, în limita echivalentului în lei al sumei de 1,40 milioane euro și
- din bugetul propriu al Administrației Naționale “Apele Române”, în limita echivalentului în lei al sumei de 1 milion euro, reprezentând cheltuieli cu personalul propriu desemnat pentru implementarea și monitorizarea proiectului.

Împrumutul BIRD, în valoare de 50 milioane euro, va fi disponibilizat în tranșe, în baza cheltuielilor eligibile efectuate în cadrul proiectului. Ministerul Economiei și Finanțelor va efectua tragerile din fondurile împrumutului, destinația sumelor fiind stabilită conform legislației în vigoare. Drepturile și obligațiile părților în aplicarea prevederilor acordului de împrumut vor fi stabilite prin intermediul unui acord subsidiar încheiat între părți.

Sumele aferente asistenței financiare nerambursabile vor fi trase direct de către Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile, în baza Convenției încheiate cu Ministerul Economiei și Finanțelor.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

Indicatorii tehnico-economici aferenți obiectivelor de investiții publice realizate în cadrul proiectului, se vor supune aprobării Guvernului, conform legislației în vigoare.

De asemenea, se autorizează Guvernul României ca, prin Ministerul Economiei și Finanțelor, de comun acord cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, să introducă, pe parcursul utilizării împrumutului și a asistenței financiare nerambursabile, în raport cu condițiile concrete de derulare a acordului și asistenței financiare nerambursabile, amendamente la conținutul acestora, care privesc realocări de fonduri, modificări în structură pe componente precum și alte modificări care nu sunt de natură să majoreze obligațiile financiare ale României față de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare sau să determine noi condiționări economice față de cele convenite inițial între părți.

Amendamentele la acord și asistența financiară nerambursabilă convenite cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, conform alineatului (1), se vor aproba prin Hotărâre a Guvernului.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie/ 3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente/ 4. Evaluarea conformității / 5. Alte acte normative și sau documente internaționale din care decurg angajamente.

Proiectul sprijină România în respectarea prevederilor Directivei Nitrați a UE (Directiva Consiliului 91/676/CEE) și, prin întărirea capacității administrative a MMDD și a unităților din subordinea acestuia, creează premisele întocmirii raportărilor solicitate în cadrul acestei directive.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea proiectului de act normative

1. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale: În perioada de pregătire a Proiectului “Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți”, au fost organizate 4 întâlniri pentru consultarea publicului, la care au participat primari ai comunelor vizate pentru implementarea proiectului, precum și președinți ai Consiliilor Județene ale județelor cu localități vulnerabile la poluarea cu nitrați, după cum urmează: 29 august 2006, o întâlnire regională organizată la Bacău, pentru spațiile hidrografice Prut-Bârlad și Siret, 7 septembrie 2006 o întâlnire organizată la Călărași, pentru spațiile hidrografice Jiu, Olt, Argeș-Vedea și Buzău-Ialomița, 15 septembrie 2006, o întâlnire organizată la Cluj pentru spațiile hidrografice Banat, Crișuri și Someș-Tisa, precum și o întâlnire națională de concluzii organizată în București în data de 20 septembrie 2006. În cadrul acestor întâlniri, reprezentanții Consiliilor Județene și ai primăriilor vizate și-au exprimat interesul de a fi incluși în proiect. Ulterior, ca răspuns la adresa nr. 5869/SB/13.11.2006, semnată de ministrul mediului și gospodăririi apelor, Consiliile Județene au confirmat în scris disponibilitatea privind asigurarea co-finanțării în proporție de 10% a investițiilor realizate în cadrul proiectului, în aria lor de implementare.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente.

Nu este necesar.

5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ/ b) Consiliul Suprem de Aparare a Țării/ c) Consiliul Economic și Social /

d) Consiliul Concurenței / e) Curtea de Conturi

Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de lege prin avizul nr.521 din 6 mai 2008.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ.

Proiectul de act normativ nu necesită inițierea unei astfel de acțiuni.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Anterior contractării împrumutului pentru finanțarea Proiectului, a fost întocmit planul de management al mediului privind intervențiile incluse în cadrul acestuia care a fost supus analizei și informării publice. Pe parcursul implementării Proiectului vor mai fi efectuate și alte studii de impact asupra mediului care vor fi supuse informării societății civile în legătură cu efectele asupra securității cetățenilor sau diversității biologice.

**Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare**

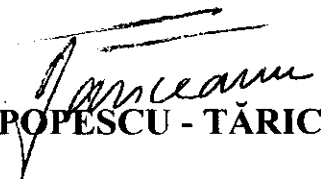
Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente.

Proiectul se realizează de către Unitatea de Management a Proiectului (UMP) înființată în cadrul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile, al cărei personal este salarizat în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 52/1999 privind asigurarea unui cadru unitar pentru managementul proiectelor finanțate prin împrumuturi externe contractate sau garantate de stat, rambursabile sau nerambursabile, inclusiv privind plata specialiștilor români care își desfășoară activitatea în cadrul unităților de management de proiect, aprobată prin Legea nr. 172/2001, cu modificările ulterioare.

Printre atribuțiile UMP se numără: urmărirea implementării activităților proiectului și întocmirea de rapoarte conținând elemente referitoare la: stadiul utilizării sumelor, evoluția planului de finanțare al proiectului, evoluția proiectului pe ansamblu și detalii privind managementul acestuia.

Având în vedere cele prezentate mai sus, a fost elaborat proiectul de Lege anexat, pe care vă rugăm să-l aprobați.

PRIM-MINISTRU


CĂLIN POPESCU - TĂRICEANU